

Domáci glasovi

Štev. 4.

Lienz, ponedeljek 11. novembra 1945.

Leto 1.

ŠTIRI SVOBOŠČINE

Pogosto beremo in slišimo o "štirih svoboščinah." Da jih bodo naši čitatelji poznali, jih tukaj objavljamo:

POSŁANICA PREDSEDNIKA ROOSEVELTA AMERISKEMU KONGRESU 6. JANU-

ARJA 1941.

"V bodočnosti, ki jo poizkušamo narediti varno, želimo videti svet, zgrajen na temelju štirih osnovnih človeških svoboščin. Prva je svoboda govora in izražanja - vsepovsod na svetu. Druga je svoboda slehernega človeka, da lahko moli Boga po svoje - vsepovsod na svetu.

Tretja je svoboda pred pomanjkanjem, le-ta pomeni, če jo imenujemo z navadnimi besedami, da moramo skleniti takšne gospodarske sporazume, ki naj zagotovijo prebivalcem vseh držav zdravo in mirno življenje - vsepovsod na svetu.

Četrta je svoboda pred ustrahovanjem, le-ta pomeni, če jo imenujemo z navadnimi besedami, zmanjšanje oborožitve po vsem svetu v tolikšni meri in tako korenito, da ne bo mogel noben narod zatirati nobenega svojih sosedov - nikjer na svetu.

To ni kakšna utvara daljnega tisočletja. Je dejanska osnova za svet, ki ga lahko zgradimo v našem času in v našem rodu. Takšen svet je pravo nasprotje takoimenovanemu "novemu redu" tiranije, ki bi jo diktatorji želeli uvesti ob gromu topov."

SOVJETIJA EDINI ZAŠČITNIK TITOVINE

Danes jugoslovanski oblastniki bolj glasno dopovedujejo svetu to, kar smo mi vsa štiri leta okupacij zaman pridigali, da se namreč Titovi partizani borijo samo za zmago komunizma in razširitve boljševiškega uplivnega področja na Balkan. Jugoslovanski uradni tisk namreč dosledno zastopa stališče protizavezniškega pisanja sovjetskih novin in prikazuje Sovjetijo kot edinega svojega prijatelja in zaščitnika. Če človek ta pisanja bolj natančno bere, prihaja do zaključka, da jugoslovanski oblastniki pripravljajo priključitev Jugoslavije kot federalne edinice k Sovjetski zvezi.

"Ljudska pravica", glasilo KPS, v svojem mednarodnem političnem pregledu dne 21. oktobra t.l. piše dobesedno: "Dan osvoboditve Belgrada bo ostal v naši zgodovini kot najpomembnejši dogodek zaradi potrditve zavezništva med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo. Z osvoboditvijo Belgrada, z izgonom Nemcev iz Srbije, je bilo dokončno uničeno gnezdo četniško-nedičevske izdaje, ki je bila že od vsega začetka organizirana po navodilih londonskih begunskih klik kot orožje proti svobodoljubnim težnjam jugoslovanskih narodov. Rdeča armada pa je v teh skupnih bojih pri osvoboditvi Belgrada potrdila svoje poslanstvo vojske osvoboditeljice. Zato pomeni osvoboditev Belgrada krvno zvezo naših narodov z narodi Sovjetske zveze, krvno zvezo Rdeče in Jugoslovanske armade, ki odslej nikdar več ne bo prenehala obstojati, ki nikdar ne bo popustila. Osvoboditev Belgrada skupno s tako velikim, močnim in nesebičnim zaveznikom pomeni dokaz, da je neodvisnost in nedotakljivost Jugoslavije za vse čase neizpodbitna resnica. Nadaljni



dogledki take na vojaškem kakor pozneje na političnem polju, so pokazali, da je taka trditev popolnoma resnična. - Dovolj je, ako povdarimo samo podporo Sovjetske zveze Jugoslaviji v času londonske konference. Brez take pomoči bi se lahko zgodilo, da bi krojili naše, tako resnične in izpričane nacionalne zahteve pod odlučujočim pritiskom reakcionarnih krogov. Dosledno stališče Sovjetske zveze je preprečilo vsako, če tuji včasih skorajda neopazno nasilje nad demokratičnimi zahtevami posameznih narodov, predvsem pa glede zahtev in stremljenj Jugoslavije. Sovjetska zveza je pribila, da se z njo ne da politično kupčevati ne v taki, ne v drugačni obliki! Sovjetska zveza se je borila za ideale, ki niso prihiti v kupčije in trgovinske pogodbe! (Bog ve, kaj pravijo zapadni demokrati na takšno namigavanje, ko so priča, kako nasilno uvaja SSSR po svojih koristih izmerjeni gospodarski in trgovinski red na Balkanu, v Romuniji - Sovrom-Petrol - in na Madžarskem!!!) Nedvomno je, da takšno podporo, kakor jo ima Jugoslavija od Sovjetske zveze, lahko daje edinole (!!) Sovjetska zveza, najboljši zaveznik in zaščitnik stremljenj vseh malih narodov. (?!!) Naj se sleherni patriot naše dežele zaveda besed, ki jih je izrekel maršal Tito v Skoplju in jih je treba še znova in znova spomniti. "Imeti takšnega nesebičnega zaveznika, kakor je Sovjetska zveza, imeti materialno in moralno podporo tako velike bratske dežele pomeni imeti sigurno zaledje za poln razvoj in uspeh naše dežele." Če so zapadne demokracije, ki znajo politične članke brati tudi med vrsticami, to čvekranje zabeležile, so morale razumeti, da iz njega kriči zahteva. "Tu nimate kaj iskati! Ven iz Balkana!" - Ali se bodo dale res tako poceni vreči ven, bo pokazala bodočnost, ki močee ni preveč daleč...

Se ena priča ...

"Zedinjena Slovenija" objavlja sledeče poročilo:

"Pred dnevi smo dobili od zanesljive osebe, ki se je rešila iz komunističnega taborišča v Sloveniji ter pobegnila v inozemstvo, naslednje strahotno poročilo o razmerah in nasilju v Sloveniji, kjer nosilci sedanjega režima načrtno pobijajo vse svoje politične nasprotnike ter s tem uničujejo slovenski narod. Sedanje obupne razmere v Sloveniji nam popisuje takole:

V Celje sem prišel 31. maja t.l. Z ostalimi so me odpeljali v taborišče v Teharje. Spremljali so nas partizani iz Ljubljanske brigade, ter nas pretepali z jermeni. Partizani so nas spremljali na konjih. Tu so nas zasliševali in sortirali. Vse so ponovno pretepali. Nekaterim so razbili čeljusti. Od udarcev so bili vsi črni. Fantje so vsak večer odvažali proti Trbovljam. Avtomobili so se vračali nazaj prazni, pač pa so bili na njih krampi in lopate. Na ta način so jih gotovo odpeljali 3.000. Vse so skoraj gotovo pobili. Že v taborišču so govorili, da itak nima več smisla pretepati ljudi, ker jih bodo itak pobili.

Umoriji in množičnem pokolju v Kočevju so znani sledeči podatki. Komunisti so v Kočevskem rogu v smeri proti Starim žagam pobili okoli 14.000 ujetnikov. To je bilo 7 transportov. Vsak vlak je imel 40 - 45 vagonov ter so ga vlekle tri lokomotive. Vse ujetnike so najprej pripeljali v Marijin dom ali pa v gimnazijo v Kočevje. Od tod so jih odvažali na kamijonih na morišča. Naših fantov so tu pobili okoli 2.000. To so izpovedali tudi komunisti sami. Fantje so junaško umirali - brez vsakih obsodb. Nekateri so se rešili z morišča. Ti pripovedujejo, da so jih streljali na nekem hribu in to s strojnimi. Hrib je bil ves krvav. Fant, ki to pripoveduje, je pribežal domov ves okrvavljen in popolnoma nag. Drugi fantje, katerim se je prav tako posrečil beg, pripovedujejo, da so jih žive metali v kraško jamo, nato so pa v jamo streljali. Rešil se je na ta način, da je poiskal nek zaklon v jami, tako, da ga krogla ni zadela. V jami je ostal tri dni.

Ker v jami niso bili vsi takoj mrtvi, je bil jok in stok v jami še po treh dneh. Ljudje pripovedujejo, da je v tem kraju močan smrad. Ujetnike so tu pobijali 7 tednov. Krvniški posel je najprej vršila Gubčeva brigada nato pa Cankarjeva z enim srbskim oddelkom.

Ko je bil angleški veleposlanik na pregledu zaporov v Sloveniji, je prišel tudi v kočevske zapore. Pred njegovim prihodom so vse zapornike odpeljali v smeri proti Starim žagam, kjer so pozneje ljudje naleteli na kup sežganih trupel. Okoliška dekleta so pri grabljenju listja pravtako naletela na kup zakopanih človeških trupel.

Pred pobegom v inozemstvo sem se ves čas skrival v Sloveniji. Na nas so komunisti razpisali nagrade. Kdor dobi častnika slovenske vojske živega ali mrtvega, dobi 20.000 din nagrade."

Kako je v Gorici ?

Taboriščnik v Lienzu je te dni prejel pismo od prijatelja iz Gorice, v katerem stoji med drugim.

"Kolikor iz raznih poročil poznam stanje o taboriščih, so-dim, da je vaše taborišče še najbolj urejeno in če nebi bilo na mrzlem Tirolskem, ampak kje na Siciliji, bi ti svetoval, da se ga kar držiš. V našo Gorico se je natrpalo že toliko beguncev iz Italije, ki bi vsi bili radi bližje doma. Tu postopajo, stradajo, si iščejo dela in čakajo, kdaj bodo lahko šli domov. Skoraj ti ne bi svetoval siliti semkaj, vsaj dokler se razmere kaj ne spremenijo, zlasti še ker je tudi za stanovanja zelo velika stiska.

Ni pa izključeno, da pridejo nazadnje le Jugoslovani kot defenitivni gospodarji teh krajev nazaj. Saj to si tudi vsi želimo, le rečim tam doma se mora popolnoma izpremeniti. Lah postaja že sedaj, ko še nismo nikamor dodeljeni, spet nasilen. Kakšen bi bil do nas, ako bi postali njegovi?!

V Gorici izhaja katoliški tednik "Slovenski Primorec" (ki je zelo dobro urejevan). OF-arji so ga nekaj časa ignorirali, potem dali tiho parolo za bojkot, nato pa dejansko napadli prodajalce lista. Toda list si je pridobil že toliko tal med ljudmi, da mu to ni nič škodilo."

CROSS-COUNTRY - TEK ČEZ DRN IN STRN

V soboto 3. tm. so imeli dijaki višjih razredov slovenske begunske gimnazije v Lienzu tek čez drn in strn na 2 km dolgi progi s startom in ciljem na taboriščnem nogometnem igrišču. Teka se je udeležilo 20 dijakov. Tekmovali so posamezniki med seboj, hkrati pa tudi četvorice, ki so dosegle najboljše rezultate. Za prvenstvo višjih razredov gimnazije.

Rezultati posameznikov so bili naslednji (navajamo samo prvih 6 tekmovalcev):

1. Vitez Slavko,	6.raz.	-20 točk
2. Vižintin Zdenko,	7.raz.	-19 točk
3. Kastelic Jožo,	5.raz.	-18 "
4. Kovačić Martin,	6.raz.	-17 "
5. Pavlin Peter,	7.raz.	-16 "
6. Valentin Albin,	8.raz.	-15 "

Po razredih so bili doseženi naslednji uspehi:

1. zmagovalno moštvo - 6. razred (Vitez, Kovačić, Jerman, Sfiligoj), ki je dosegel 63 točk;
2. Na drugem mestu je 5. razred (Kastelic, Ambrožič, Gantar, Buh), ki je dosegel 51 točk.
3. Na tretjem mestu je 7. razred (Vižintin, Pavlin, Kozina, Voršič), ki je dosegel 49 točk.

Za tekmovanje, ki je v vsakem oziru zelo lepo uspelo, je bi-

to med gledalci veliko zanimanje in bi bilo želeli da se tovrstni te-ki med dijaštvom večkrat ponovijo.

SLOVENSKA SRAVOTA! - "Lj.pr." poroča, da bo pri bodočih volitvah v Avstriji nosilec komunistične liste Slovenec Ivan Kopljenik! - Kopljenik je predsednik komun.part.Avstrije!

SE MALO, PA BO POČIL. - Maršal Tito je na konferenci žena v Zemunu vočigled volitev zabrusil zapadnim zaveznikom za slučaj njihove intervencije pri volitvah takole. "Žene! Ne poslušajte nobenih glasov s katerekoli strani, tistih, ki mislijo, da smo mi slabiči in da nas je mogoče omajati! Mnogi nas še ne poznajo! - (Upamo, da že vsi - ves svet - preveč dobro!!!) Nas ne bodo mogli omajati! Vsi oni, ki mislijo drugače, se motijo, zelo motijo!" - Bomo videli, kako bo, ko se bo zaradi napihovanja razpočil!

KAKO JE OPOZICIJA V JUGOSLAVIJI SVOBODNA. - Notranji min.Vlada Zečević je izjavil sledeče: "Skupine izven Domovinske fronte se v glavnem poslužujejo pripovedk, da ne bo volitev ali pa da bodo odgodene.Njihovi odposlanci so po večini kompromitirani ljudje, ki so izgubili volilno pravico." - To je torej škoda, v kateri ima tudi opozicija pravico odločati, ko so ji vzeli volilno pravico...

"IZVESTJA" SE ČUDIJO. - Ko sovjetski uradni list "Izvestja" piše o volitvah v Jugoslaviji in Bolgariji, ki jih seveda imenuje najbolj svobodne volitve v zgodovini, psuje dr. Mačka s hitlerjancem, ostale opozicionalce pa z drugimi lepimi pridevki in piše: "Obrekovalne trditve, ki hočejo sejati nezaupanje in sovražnost med zapadom in vzhodom, so glavni aduti politikov in pustolovcev, ki skušajo diskreditirati demokratične pridobitve narodov Jugoslavije in Bolgarije. Moramo se čuditi, kako je mogoče, da jim uspe vzbuditi usmiljenje pri nekaterih ljudeh in včasih celo pri tujih državnikih, ki pričenjajo dvomiti o zakonitosti svobodnega izražanja volje ogromne večine ljudstva balkanskih držav..." "Izvestja" se iz razumljivih razlogov čudijo, kdor pa razmere gleda skozi očala komunistične politične miselnosti, se zgraža nad krvavo svobodo ljudstev balkanskih držav!

O KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČIH je zagovornik Krammerja na lüneburškem procesu izjavil sledeče: "Taborišča so ustanovljena, da bi osamila nezaželjene elemente od ljudstva. Znano je, da so

bila podobna koncentracijska taborišča organizirana tudi od Britancev in da obstoje še celo sedaj v Egiptu. - V taborišču v Oswieczimu so bili le židje, Rusi in cigani. To so izrodki družbe, ljudje, ki se niso znali podrediti in ki niso vedeli, kaj je potrebno za red..." Tako je govoril Krammerjev zagovornik angl. major Winwood. Razumljivo je, da ga je sovjetska "Pravda" strahotno napadla in mu očitala, da "ne brani samo Krammerja, temveč zagovarja celo hitlerjevski režim." Ko tako pravi, da "je Winwood v resnici govoril v zagovor hitlerjevskega reda v Evropi", seveda ni pozabila sprožiti cele vrste sumničenj in zbadljivk na angleške in ameriške poglede v splošnem.

IZ VOJASKEGA TABORIŠČA V EBOLIJU (Juž.Italija) nam javljajo, da zavezniki postopoma preoblačijo jugosl.vojake v angleške uniforme in jih oborožujejo s pištolami ter da jih bodo poslali na "ustrezajoča dela". 600 jih je že oboroženih. Tudi "Zmagoslav" z vsemi, ki jih je rešil, je med njimi. Hrano imajo isto kot zavezniški vojaki.

TUDI NA KOROŠKEM SO JIH SPOZNALI. - Mariborski "Vestnik" piše: "Angleško vojaško sodišče je obsodilo koroškega partizana Korošca Ivana iz Goselne vasi pri Dobrli vasi na 18 mesecev zapora. Faniko Simon je vojaško sodišče v Celovcu obsodilo na 4 mesece zapora. Aretiran je bil Ernest Sadovnik, ki so ga odpeljali v zapore v Velikovcu."

AKADEMIKOM! - Te dni je bil g.Corsellis z zastopniki akad.odbora v Gradcu, kjer je imel razgovore z vojaškimi oblastmi, BRK in UNRO. Zadeva slov.akademikov dobro stoji in je verjetno, da se bo večina, ki je že na seznamu, kmalu lahko vpisala. Častnik BRK v Gradcu kaže za naše akademike veliko zanimanje.